

Sygnatura akt I Ns 643/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi I Wydział Cywilny , w składzie:

Przewodniczący: S.S.R. Tomasz Kalsztein

Protokolant: Dorota Novottny

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2016 roku, w Łodzi

na rozprawie jawnej,

sprawy z wniosku M. C.

z udziałem E. C.

o podział majątku wspólnego

1. ustala, że w skład małżeńskiego majątku wspólnego M. C. i E. C. wchodzi pojazdy: D. o nr rej (...) o wartości 960 zł (dziewięćset sześćdziesiąt złotych), R. (...) o nr rej (...) o wartości 1.700 zł (jeden tysiąc siedemset złotych) i R. (...) o nr rej (...) o wartości 2.750 zł (dwa tysiące siedemset pięćdziesiąt złotych);
2. ustala nakład z majątku wspólnego M. C. i E. C. na majątek osobisty E. C. w kwocie 111.426,37 zł (sto jedenaście tysięcy złotych czterysta dwadzieścia sześć złotych trzydzieści siedem groszy)
3. dokonuje podziału małżeńskiego majątku wspólnego M. C. i E. C. w ten sposób, że składnik majątkowy opisany w punkcie 1 sentencji postanowienia przyznaje na własność M. C.,
4. zasądza od uczestniczki E. C. na rzecz uczestnika wnioskodawcy M. C. kwotę 53.008,18 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące osiem złotych osiemnaście groszy) płatną w 60 (sześćdziesięciu) miesięcznych ratach z czego pierwsze 59 (pięćdziesiąt dziewięć) rat w wysokości 883 zł (osiemset sześćdziesiąt trzy złote) ostatnia rata w wysokości 911,18 zł (dziewięćset jedenaście złotych osiemnaście groszy) płatne do dnia 15 każdego miesiąca poczynając od następnego miesiąca po uprawomocnienia się orzeczenia z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek raty;
5. nie obciąża wnioskodawcę i uczestnika postępowania kosztami sądowymi w całości.

Sygn. akt I Ns 643/15

UZASADNIENIE

W dniu 8 kwietnia 2015 r. M. C. wniósł o dokonanie podziału majątku wspólnego jego i jego byłej żony E. C., w skład którego wchodziła nieruchomości położona w Ł. przy ul. (...) o wartości 200.000 zł i przyznanie na rzecz jego byłej żony wyłącznej własności tej działki z obowiązkiem spłaty na jego rzecz kwoty 100.000 zł w terminie 1. go miesiąca.

/wniosek k. 2 – 3/

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział I Cywilny zwolnił M. C. od kosztów sądowych w całości.

/postanowienie z dn. 14.04.2015 r. k. 25/

W odpowiedzi na wniosek z dnia 6 maja 2015 r. uczestniczka E. C. wniosła o oddalenie wniosku. Uczestniczka wskazała, iż zarówno ona jak i jej mąż każde otrzymało po ślubie wsparcie finansowe od własnych rodziców. Uczestniczka za środki otrzymane od rodziców nabyła działkę w Ł. przy ul. (...) do majątku odrębnego. Stojący na działce uczestniczki budynek stanowi samowolę budowlaną wzniesioną pomimo jej protestów.

/odpowieź na wniosek z dn. 06.05.2015 r. k. 30 – 31/

Na rozprawie w dniu 16 listopada 2016 r. uczestniczka E. C. wniosła o rozłożenie ewentualnej spłaty na raty. Oświadczyła, iż zarabia 2.300 zł netto. Wnioskodawca wyraził zgodę na rozłożenie spłaty maksymalnie na okres 2 lat.

/elektroniczny protokół rozprawy z dn. 16.11.2016 r. k. 222/

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Związek małżeński M. C. i E. C. zawarty w dniu 30 czerwca 1984 r. został rozwiązany przez rozwód z dniem 22 kwietnia 2004 r.

/wyrok Sądu Okręgowego w Łodzi, Wydział XII Cywilny Rodzinny z dn. 26.02.2004 r. k. 9 – 10/

Działka nr (...) położona w dzielnicy W. przy ul. (...) w Ł. stanowi własność wyłącznie E. C.. Nieruchomość ta w dniu 15 grudnia 1987 r. została nabyta za kwotę 1.750.000 zł stanowiącą fundusze odrębne E. C..

/wydruk z elektronicznej księgi wieczystej nr (...) k. 11 – 22, akt notarialny rep. A nr I- (...)- k. 79 – 81/

Na zakup nieruchomości przy ul. (...) w Ł. E. C. otrzymała środki od rodziców.

/ przesłuchanie uczestniczki E. C. w charakterze strony, elektroniczny protokół rozprawy z dn. 16.11.2016 r. k. 222 /

Na działce posadowiony jest budynek gospodarczy będący samowolą budowlaną.

/bezsporne/

W kosztach budowy budynku przy ul. (...) w Ł. partycypował wnioskodawca dostarczając materiał. Wnioskodawca nie utrzymywał rodziny, niełożył na jej utrzymanie. Uczestniczka zaciągała w pracy pożyczki, które były przeznaczane na budowę domu lub gospodarstwo wnioskodawcy. Na gospodarstwo wnioskodawcy były przeznaczane również dodatkowe składniki wynagrodzenia uczestniczki. Po rozwodzie E. C. doprowadziła do budynku przy ul. (...) w Ł. energię elektryczną, kanalizację i wodę.

/zeznania świadka A. C., R. K. i G. S., protokół rozprawy z dn. 30.11.2015 r. k. 112 – 114 , umowy pożyczek k. 99 – 105 /

Nakłady poniesione na wykonanie robót budowy budynku mieszkalnego według stanu zaawansowania w roku 2000 wynoszą 77.887,21 zł. Nakłady poniesione na zakres robót wykonanych w okresie 2000 – 2004 wynoszą 33.539,16 zł.

/opinia biegłego sądowego z zakresu budownictwa (...) z dn. 5.04.2016 r. k. 141 – 145 wraz z załącznikami k. 146 – 201/

Rodzice wnioskodawcy darowali wnioskodawcy pieniądze przeznaczone na budowę domu.

/okoliczność przyznana przez uczestniczkę E. C., protokół rozprawy z dn. 30.11.2015 r. k. 112 – 114/

Wnioskodawca prowadził należące do jego rodziców gospodarstwo rolne w gminie P. w którym zarówno E. C. jak i starsze córki pomagały w czasie wolnym – w wakacje i ferie.

/zeznania świadka A. C., R. K. i G. S., protokół rozprawy z dn. 30.11.2015 r. k. 112 – 114/

W czasie trwania małżeństwa E. C. i M. C. nabyli samochody marki:

- D., VIN: (...), rok produkcji 1983 o wartości – według stanu na dzień 29 marca 2004 r. z uwzględnieniem cen rynkowych – 960 zł brutto,
- R. (...), VIN: (...), rok produkcji 1978 o wartości – według stanu na dzień 29 marca 2004 r. z uwzględnieniem cen rynkowych – 1.700 zł brutto,
- R. (...), VIN: (...), rok produkcji 1983 o wartości – według stanu na dzień 29 marca 2004 r. z uwzględnieniem cen rynkowych – 2.750 zł brutto.

/informacja ze Starostwa Powiatowego w Ł. z dn. 7.12.2015 r. k. 123, opinia biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, wyceny pojazdów i kosztów napraw P. J. z dn. 28.01.2016 r. k. 133 – 134/

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca i uczestniczka dochodzili podziału majątku wspólnego po ustaniu małżeństwa. Między stronami sporne były składniki majątku wspólnego oraz wartość wzajemnych nakładów na majątek osobisty stron.

Stosownie do treści art. 31 § 1 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 – dalej k.r.o.) z chwilą zawarcia małżeństwa między małżonkami powstaje z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Katalog składników majątku należących do majątku osobistego każdego z małżonków ustawodawca wskazał w art. 33 k.r.o. Należą do nich m.in. przedmioty majątkowe nabyte przed powstaniem wspólności ustawowej (pkt 1) czy też przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił (2).

Wspólność majątkowa małżeńska ustaje z mocy prawa m.in. z chwilą uprawomocnienia się wyroku orzekającego rozwiązanie małżeństwa przez rozwód, a także z chwilą zawarcia przez strony w trakcie trwania małżeństwa małżeńskiej umowy majątkowej wspólność ustawową znoszącej (art. 47 k.r.o.). Zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c., w związku z art. 688 k.p.c., do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące dziedziczenia i zniesienia współwłasności, a w szczególności przepisy art. 618 § 2 i § 3 k.p.c. Sąd dokonując podziału majątku wspólnego w pierwszej kolejności ustala skład i wartość majątku podlegającego podziałowi (art. 684 k.p.c.).

Po wszechstronnym rozważeniu okoliczności sprawy Sąd doszedł do przekonania, iż w skład majątku wspólnego byłych małżonków M. C. i E. C. wchodziły pojazdy marki D. o nr rej. (...), R. (...) o nr rej (...) oraz R. (...) o nr rej. (...), które bezspornie między stronami zostały nabyte w czasie trwania ich małżeństwa. Okoliczność, iż aktualnie pojazdy zostały sprzedane nie zmienia faktu, że wchodzi one w skład majątku wspólnego. Wartość przedmiotowych składników majątku wspólnego byłych małżonków Sąd ustalił opierając się o opinię biegłego sądowego z zakresu techniki samochodowej, wyceny pojazdów i kosztów napraw P. J., która nie była kwestionowana przez żadną ze stron, zaś w ocenie Sądu była logiczna i rzetelna mogąc stanowić źródło ustaleń w sprawie. Podniesiona przez uczestniczkę okoliczność, iż rozstanie stron nastąpiło już w 2002 r. nie ma dla sprawy znaczenia albowiem wartość majątku ustala się według stanu na dzień rozwiązania związku małżeńskiego. Na tej podstawie Sąd ustalił, że wartość składników

majątku wspólnego wynosiła w dniu rozwiązania małżeństwa 5.410 zł. Wobec okoliczności, iż pojazdy te znajdowały się w wyłącznym użytkowaniu wnioskodawcy, a następnie zostały przez niego sprzedane, Sąd składniki opisane w pkt. 1. sentencji postanowienia przyznał na wyłączną własność M. C..

Sąd nie znalazł podstaw do ustalenia, iż w skład majątku wspólnego wchodziła nieruchomość położona przy ul. (...) w Ł.. Jak zostało już wyżej wskazane, art. 33 pkt 2) i 10) k.r.o. przewiduje, że do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte przez dziedziczenie, zapis lub darowiznę, chyba że spadkodawca lub darczyńca inaczej postanowił, a także przedmioty majątkowe nabyte w zamian za składniki majątku osobistego, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Nieruchomość przy ul. (...) w Ł. została tymczasem nabyta przez uczestniczkę E. C. w trakcie trwania małżeństwa, zaś w akcie notarialnym wpisano, że nieruchomość została nabyta za kwotę 1.750.000 zł stanowiącą fundusze odrębne E. C.. Uczestniczka wskazywała, iż środki na nabycie działki pochodziły z darowizny od jej rodziców. Wnioskodawca kwestionował twierdzenia uczestniczki w ocenie Sądu nieskutecznie. Jakkolwiek twierdził, iż rodzice darowali uczestniczkę jedynie 1.000.000 zł, zaś resztę tej kwoty wniósł on sam, to jednak nie przedstawił jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie tej okoliczności. Twierdzenia wnioskodawcy zmierzające do podważania twierdzeń zawartych w akcie notarialnym pozostały zatem gołosłowne. W ocenie Sądu zatem nieruchomość przy ul. (...) w Ł., jakkolwiek nabyta w trakcie małżeństwa, weszła do majątku osobistego uczestniczki E. C. jako nabyta w zamian za środki pieniężne darowane jej tylko przez rodziców.

Jak zostało już podniesione, w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami oprócz rozstrzygnięcia w przedmiocie ustalenia nierównych udziałów małżonków sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. art. 567 § 1 k.p.c. Za nakłady uważa się koszty poniesione na zachowanie, eksploatację lub ulepszenie rzeczy już istniejącej w majątku, zaś za wydatki – koszty związane z nabyciem danego przedmiotu (zob. J. S. Piątowski, Stosunki majątkowe między małżonkami, Katowice 1965–1966, s. 26). Obowiązek zwrotu wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód (art. 45 § 1 zd. I k.r.o.), spoczywa na każdym z małżonków. Stosownie do uznawanego w doktrynie stanowiska roszczenie to wynosi 1/2 „wspólnego” nakładu, co dotyczy sytuacji, w której udziały małżonków są równe (por. Sokołowski T., Komentarz do art. 45 k.r.o. [w:] Andrzejewski M., Dolecki H., Haberko J., Lutkiewicz-Rucińska A., Olejniczak A., Sokołowski T., Sylwestrzak A., Zielonacki A., Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, LEX/el., 2013).

Jak zostało wskazane wyżej nieruchomość przy ul. (...) w Ł. stanowi składnik osobistego majątku uczestniczki E. C.. Bezsporne między stronami było, iż w czasie trwania związku małżeńskiego stron na nieruchomości tej został wybudowany budynek aktualnie spełniający funkcje mieszkalne, a także okoliczność iż obie strony partycypowały w kosztach budowy. Z zeznań świadków A. C., R. K. i G. S. wynika, iż wnioskodawca partycypował w kosztach budowy domu poprzez np. dostarczanie materiału. W ocenie Sądu wnioskodawca nie zdołał jednak udowodnić konkretnej kwoty stanowiącej jego wkład na majątek osobisty uczestniczki, który stanowiłby nakład nierówny. Wnioskodawca nie wykazał bowiem kwoty darowizny uzyskanej od rodziców, a przeznaczonej na budowę domu. Nie wykazał również, aby jego wkład w majątek wspólny był wkładem przewyższającym wkład uczestniczki. Tymczasem również uczestniczka wykazała w drodze załączonych umów pożyczek, iż zaciągała pożyczki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na cele remontowe. Sąd przyjął zatem, iż wnioskodawca i uczestniczka czynili nakłady na majątek osobisty E. C. z majątku wspólnego pozostając w ustroju ustawowej małżeńskiej wspólności majątkowej.

Sporna między stronami była natomiast wartość tych nakładów. Przedmiotową okoliczność Sąd ustalił posiłkując się opinią biegłego sądowego z zakresu budownictwa (...). Wnioski wyciągnięte przez biegłego stanowią w ocenie Sądu logiczną konsekwencję wcześniejszych wywodów i oględzin, a także szczegółowych wyliczeń. Również strony nie kwestionowały przedmiotowej opinii co do zasady. Uczestniczka podnosiła jedynie, iż w jej ocenie wartość budynku jest mniejsza z powodu złego stanu technicznego – okoliczność tak jednak została uwzględniona przez biegłego sądowego, który w sporządzonej opinii za zadanie miał ocenić nie wartość całości budynku, a wartość poczynionych

w trakcie nakładów tj. wartość prac budowlanych i materiału. W ten sposób, opierając się o opinię biegłego S. S., Sąd ustalił, iż nakłady z majątku wspólnego byłych małżonków C. na majątek osobisty E. C. wyniosły 111.426,37 zł.

Wobec przyznania wnioskodawcy M. C. składników majątku o wartości 5.410 zł, wartość nakładów w kwocie 111.426,37 zł ulegała rozliczenia z uwzględnieniem wartości tych składników. Sąd orzekł zatem, iż E. C. winna jest zwrócić M. C. kwotę 55.713,18 zł (111.426,37 zł x 1/2) pomniejszoną o przysługującą jej wartość składników opisanych w pkt 1. sentencji postanowienia 2.705 zł (5.410 zł x 1/2), tj. kwotę 53.008,18 zł o czym Sąd orzekł w pkt 4. sentencji postanowienia.

Stosownie do treści art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia. Uczestniczka E. C. złożyła wniosek o rozłożenie zasądanego świadczenia na raty motywując go trudną sytuacją finansową w której się znajduje. Sąd uznał wniosek za zasadny dochodząc do wniosku, iż jedynie rozłożenie płatności świadczenia na 60 rat, a zatem na okres 5 lat, pozwoli uczestniczce na realne wykonanie tego postanowienia przy jednoczesnym zaspokojeniu wnioskodawcy. Uczestniczka posiada bowiem – jakkolwiek stałe – to jednak niewielkie dochody mając na utrzymaniu niepełnoletniego syna. Jej wynagrodzenie stanowi jedyny dochód rodziny, zaś niemal w całości pochłaniane jest przez koszty stanowiące w ocenie Sądu koszty uzasadnione. Ze złożonego w toku postępowania oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania wynika, iż stanowiąca odrębny majątek uczestniczki działka wraz z posadowionym na niej budynkiem stanowi jej jedyną własność o większej wartości jednocześnie zaspokajając potrzeby mieszkaniowe uczestniczki i syna stron J. C.. Konkludując, zła sytuacja majątkowa uczestniczki E. C. oraz pośredni interes małoletniego J. C. doprowadziły Sąd do przekonania o zasadności rozłożenia świadczenia na raty. Taki sposób rozstrzygnięcia pozwoli bowiem uczestniczce na zachowanie płynności finansowej i zapewnienie choć podstawowych potrzeb bytowych jej i dziecku.

Na podstawie art. 113 § 1 u.k.s.c. Sąd postanowił nie obciążać kosztami wnioskodawcy zwolnionego w toku postępowania od kosztów sądowych. Podstawę podobnego rozstrzygnięcia odnośnie uczestniczki E. C. stanowi art. 113 ust. 4 u.k.s.c. Sąd uznał bowiem, iż szczególnie przypadkowy uzasadniający odstąpienie od obciążenia strony kosztami postępowania zachodzi z uwagi na trudną sytuację finansową uczestniczki dodatkową aktualnie spotęgowaną koniecznością spłacania należności względem wnioskodawcy.

Z powyższych względów Sąd orzekł jak w pkt. 4. sentencji postanowienia.